

Stanovisko Výboru regionů k tématu Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o zavedení akce Společenství na podporu projektu Evropské hlavní město kultury pro období 2007 až 2019

(2006/C 115/12)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na návrh Evropské komise na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, o zavedení akce Společenství na podporu projektu Evropské hlavní město kultury pro období 2007 až 2019 KOM(2005) 209 v konečném znění – 2005/102 (COD),

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 30. května 2005 konzultovat tuto věc s Výborem regionů podle čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství,

s ohledem na rozhodnutí předsedy Výboru regionů ze dne 25. července 2005, kterým pověřil Komisi pro kulturu a vzdělávání, aby vypracovala stanovisko k této věci,

s ohledem na stanovisko Výboru k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí iniciativa Společenství *Evropské hlavní město kultury* (CdR 448/97 v konečném znění) ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění rozhodnutí 1419/1999/ES o zavedení akce Společenství na podporu projektu Evropské hlavní město kultury pro roky 2005 až 2019 (CdR 393/2003 v konečném znění) ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru k tématu *Kultura a kulturní rozdíly a jejich význam pro budoucnost Evropy* (CdR 447/97 v konečném znění) ⁽³⁾,

s ohledem na stanovisko Komise pro kulturu a vzdělávání přijaté dne 22. září 2005 (CdR 251/2005 rev.1) (zpravodaj: **pan Seamus Murray**, člen rady hrabství Meath a regionálního úřadu Středovýchodní oblasti (Irsko/UEN-EA));

přijal jednomyslně toto stanovisko na 62. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16.-17. listopadu 2005 (jednání ze dne 17. listopadu).

1. Názory Výboru regionů

EHMK nabírá stále více regionální rozměr a města zahrnují do rozvoje a provádění svých kulturních programů i okolní oblasti;

na evropské hlavní město kultury (EHMK)

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **považuje** EHMK za dynamický nástroj za účelem předvádění, podpory, obohacení a prožití evropské a místní kultury a oceňuje, že jmenování EHMK má na města velmi příznivý dopad, a to nejen v kulturním sektoru, ale také při zajišťování ekonomických a pracovních příležitostí v cestovním ruchu, oblasti volného času a sportu, a při působení jako katalyzátor obnovy měst;

1.2 **uznává**, že vliv EHMK může být větší, když tato akce bude nedílnou součástí dlouhodobé strategie měst pro kulturní rozvoj, a je názoru, že je důležité, aby EHMK podporovalo udržitelnější přístupy k rozvoji kultury. Výbor navíc uznává, že

1.3 **je názoru**, že hodnota a potenciál EHMK byly podceňeny, v prvé řadě jako důsledek nízké úrovně finanční pomoci ze strany EU, nedostatku pozornosti věnované rozvoji evropského rozměru EHMK a rozvoji zviditelnění měst a nedostatku podpory při pomoci městům s přípravou a prováděním jejich kulturních programů;

1.4 **je názoru**, že Evropská unie v minulosti promarnila příležitost využít iniciativy EHMK, která by pomohla podpořit evropskou integraci a identitu a měla přitom na paměti velké zviditelnění a široké povědomí o EHMK. Výbor je názoru, že EHMK může občanům pomoci příznivě se identifikovat s Evropskou unií.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 180, 11.6.1998, s. 70

⁽²⁾ Úř. věst. C 121, 30.4.2004, s. 15

⁽³⁾ Úř. věst. C 180, 11.6.1998, s. 63

na navržené výběrové a kontrolní postupy

VÝBOR REGIONŮ

1.5 **vítá** návrh Evropské komise změnit postup výběru EHMK a poskytnout kontrolní proces pro vybraná města během příprav jejich kulturních programů;

1.6 **je názoru**, že návrh Evropské komise řeší mnoho z nedostatků současného výběrového procesu a uznává, že navržený přístup představuje dobrou rovnováhu mezi potřebou mít opravdový prvek konkurence mezi městy, posílit roli poroty, více zdůraznit evropský rozměr EHMK a uznat přínos členských států a roli Rady při nominačním a jmenovacím procesu;

1.7 **vítá** a podporuje následující aspekty navrženého výběrového a kontrolního postupu:

- včasější jmenování EHMK a prodloužení úvodního času, aby města mohla připravit své kulturní programy,
- větší srozumitelnost pro města, které bude dosaženo rozdělením kritérií pro kulturní program do skupin „evropský rozměr“ a „město a občané“ a určením cílů pro každou skupinu,
- větší průhlednost výběrového procesu a důraz kladený na evropskou přidanou hodnotu v tomto procesu,
- zavedení prvku soutěže jako stimulu a inspirace ve vybraných městech za účelem zvýšení kvality a uměleckých prvků v jejich kulturních programech,
- pravidelný kontakt mezi vybranými městy a monitorovacím výborem za účelem kontroly procesu, poskytování poradenství a řešení potenciálních problémů v nejrannějším stupni přípravné fáze;

1.8 **žádá** Evropskou komisi, aby brala plně v úvahu roli, kterou města hrají během výběrového a kontrolního procesu, a z tohoto hlediska je názoru, že návrh, tak jak vypadá v současnosti, je jak dvojznačný tak normativní a vyvolává nejistotu u měst, která by chtěla EHMK pořádat;

1.9 **má** několik výhrad k následujícím aspektům navrženého výběrového a kontrolního postupu:

- potenciální zátěž uvalená na vybraná města, co se týče předkládání zpráv v polovině období, monitorovacích a hodnotících zpráv; toto by mohlo být nepoměrné ve srovnání s velmi omezeným finančním příspěvkem EU k celkovému rozpočtu EHMK a zejména by to mohl být problém pro menší města, která by chtěla EHMK pořádat,
- na základě minulých zkušeností – schopnost monitorovacího výboru poskytovat městům odbornou podporu při

přípravě jejich programů a praktické zkušenosti při realizaci EHMK,

- možnost zpoždění, která v novém procesu jmenování stále existuje, zejména v období mezi nominací města členským státem a rozhodnutím o jmenování města vykonaném Radou;

1.10 **je názoru, že je třeba** dalšího objasnění některých aspektů navrženého výběrového a kontrolního postupu, a to zejména:

- definice „nezávislých odborníků“, kteří mají být evropskými institucemi jmenováni do poroty a monitorovacího výboru, a důsledky, které mohou pro instituce při nominacích nastat,
- postup udělování ocenění (jak uvádí článek 11) jmenovaným městům, která splní kritéria a doporučení poroty a výboru;

1.11 **podporuje** složení poroty (jak uvádí článek 5) o třinácti členech – sedm členů z evropských institucí a šest nominovaných příslušnými členskými státy. Požaduje však, aby členské státy do komise zahrnuly jednoho kandidáta z příslušného národního sdružení zastupujícího místní a/nebo městskou samosprávu;

1.12 **vítá** skutečnost, že kritéria mají mezi programy dvou vybraných měst vazby tak, jak se o to zasazoval ve svém předešlém stanovisku (CdR 393/2003 v konečném znění), a je názoru, že monitorovací výbor hraje klíčovou roli při zajištění rozvoje této součinnosti v přípravné fázi programu;

1.13 **zdůrazňuje**, že všechny členské státy jsou v rámci iniciativy EHMK považovány za rovnocenné bez ohledu na datum jejich přistoupení. Výbor je zklamán, že Evropská komise opět nijak nezohlednila další rozšíření Unie, a žádá Evropskou komisi, aby vyjasnila situaci pro země, které nyní jednájí o svém členství.

na financování evropských hlavních měst kultury a pomoc těmto městům

VÝBOR REGIONŮ

1.14 **vítá** návrh programu Kultura 2007, který ve srovnání se současným programem zaručuje ztrojnásobení příspěvku Společenství každému hlavnímu městu kultury, neboť je názoru, že se tak maximalizuje viditelnost zapojení EU, bude to odpovídat obnovenému důrazu na evropský rozměr kulturních programů měst a pomůže se tak lépe splnit očekávání vybraných měst;

1.15 **varuje** před jakýmkoli snížením rozpočtu pro Evropské hlavní město kultury v rámci programu Kultura 2007 během probíhajících jednání o finančním výhledu na období 2007-2013;

1.16 **je názoru**, že Komise musí ihned objasnit svůj návrh, jak si představuje finanční podporu vybraných měst prostřednictvím „ocenění“, a vysvětlit potenciální přínos, který by tento postup městům přinesl ve srovnání se současnou praxí. Výbor by navíc chtěl Komisi požádat, aby pro poskytnutí takové pomoci používala jiný termín než „ocenění“, neboť ocenění vyvolává představu odměny nebo vyznamenání za vítězství v soutěži v protikladu k platbě za splnění určitých programových kritérií;

1.17 **je znepokojen** dlouhými prodlevami při provádění plateb směřovaných z Evropské komise do hlavních měst kultury, kdy města někdy dostanou značnou část prostředků až po skončení roku, na který bylo město vybráno; s těmito prodlevami mají města časté zkušenosti;

1.18 **by přivítal** další návrhy jiných způsobů, jak by Evropská komise mohla podporovat vybraná města a pomáhat jim při přípravě a realizaci jejich kulturních programů;

1.19 **by** dále od Evropské komise **přivítal** podporu měst poté, co jejich nominační rok skončí, aby se zajistilo, že vliv EHMK přetrvá delší dobu a v městě zůstane určité kulturní dědictví. Při zajištění toho, aby trvalost činnosti v kulturním sektoru byla zahrnuta do programů měst, by svou roli mohl hrát monitorovací výbor, ale finanční pomoc z EU by pomohla tohoto stavu dosáhnout.

na zapojení třetích zemí

VÝBOR REGIONŮ

1.20 **podporuje** všeobecný návrh Komise týkající se zapojení třetích zemí do EHMK prostřednictvím znovuzahájení iniciativy „měsíc kultury“ spíše než určení dalšího EHMK z třetí země. Výbor by však přivítal objasnění toho, jak bude iniciativa „měsíc kultury“ finančně podporována na úrovni EU;

1.21 **je názoru**, že mezi vybraným EHMK a (aspoň dvěma) městy pořadajícími „měsíc kultury“ musí existovat spojitost; tyto vazby se zaměří zejména na přeshraniční a meziregionální kulturní spolupráci. Akce a činnosti spojené s „měsícem kultury“ by měly být ústředním prvkem kulturních programů EHMK, neboť Výbor je názoru, že takový přístup by posílil evropský rozměr EHMK;

1.22 **je proto názoru**, že návrh na budoucí zapojení třetích zemí měl být vypracován společně se současným návrhem EHMK s ohledem na to, aby procesy jmenování pro EHMK a „měsíc kultury“ probíhaly současně.

na zapojení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

1.23 **přikládá stále** velkou důležitost svému zapojení do akce EHMK a je ochoten být i nadále aktivním členem ve výběrovém a kontrolním procesu, který navrhla Evropská komise;

1.24 **by přivítal** vyjasnění formulace o nominaci členů poroty (stanovené v článku 5), aby bylo zajištěno, že jeden ze zvolených členů bude i nadále ve jmenovacím procesu Výbor reprezentovat. Výbor by také rád pokračoval v praxi jmenování osobního zástupce, aby zajistil své aktivní zapojení i v případě, kdy se jeho představitel v porotě nebude moci schůze zúčastnit.

2. Doporučení Výboru regionů

k navrženému výběrovému a kontrolnímu postupu

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **doporučuje**, aby města využívala EHMK jako součást dlouhodobé strategie kulturního rozvoje za účelem podpory udržitelnějšího přístupu ke kulturnímu rozvoji a posílení vlivu a odkazu EHMK ve městech;

2.2 **žádá** Evropský parlament, Radu a Evropskou komisi, aby možné prodlevy mezi nominací měst členskými státy a rozhodnutím o jmenování města učiněném Radou snížily na minimum, aby města měla k dispozici maximální čas na přípravu programů;

2.3 **požaduje**, aby členské státy mezi šest kandidátů poroty EHMK zahrnuly jednoho kandidáta z příslušného národního sdružení zastupujícího místní a/nebo městskou samosprávu.

k pomoci evropským hlavním městům kultury

VÝBOR REGIONŮ

2.4 **žádá** Evropskou komisi, aby zavedením nových kontrolních úprav snížila administrativní zátěž uvalenou na vybraná města během přípravného procesu;

2.5 **požaduje**, aby vybraná města byla dostatečnou dobu před realizací svého programu informována o výši finanční pomoci ze strany EU, kterou obdrží, aby se jim tak pomohlo při plánovacím procesu. Výbor vítá záměr Evropské komise udělit „ocenění“ městům, která splní kritéria, šest měsíců před začátkem roku, pro který bylo město vybráno, uvítal by však další informace o tom, jak a za jakých podmínek by „ocenění“ bylo udělováno;

2.6 **požaduje**, aby Evropská komise okamžitě zjednodušila postup pro využívání fondů a urychlila proces vyplácení těchto prostředků hlavním městům kultury;

2.7 **žádá**, aby Evropská komise umožnila vybraným městům jako součást kontrolního procesu snadný přístup k praktickým zkušenostem a odborným poznatkům, a to prostřednictvím poskytování poradenské služby. Tato služba by měla reagovat na potřeby měst a být jim šitá na míru a měla by poskytovat dodatečné informace k jakýmkoli informacím, které městům poskytuje webová stránka Komise, a mohlo by se toho dosáhnout následujícími způsoby:

- a) zpřístupněním adresáře poradců, jako jsou ředitelé a techničtí odborníci, z měst, která dříve organizovala programy hlavních měst kultury, nebo
- b) znovuoživením sítě evropských hlavních měst kultury a měsíců kultury, která by usnadnila výměnu zkušeností a vystupovala jako poradenská služba pro nově vybraná města;

2.8 **žádá** Evropskou komisi, aby vypracovala další návrhy jiných způsobů, jak podpořit vybraná města a pomoci jim při přípravě a realizaci jejich kulturních programů, a to zejména prostřednictvím:

a) přímé pomoci městům při marketingových aktivitách, širší distribuce propagačních materiálů a většího zviditelnění EHMK,

b) přípravy poradenství, jak města mohou splnit náročné hodnotící a kontrolní požadavky;

2.9 **žádá**, aby Evropská komise poskytovala určitou finanční i jinou podporu městům poté, co skončí rok, pro který byla vybrána, aby se zajistilo, že vliv EHMK přetrvá delší dobu a ve městě zůstane určité kulturní dědictví.

k širšímu zapojení do iniciativy evropská hlavní města kultury

VÝBOR REGIONŮ

2.10 **žádá** Evropskou komisi, aby okamžitě objasnila ustanovení v rámci EHMK, která se týkají dalšího rozšíření Unie;

2.11 **doporučuje**, aby dvě města z třetích zemí uspořádala „měsíc kultury“ a aby tato města byla vybrána ve stejnou dobu jako EHMK, a to za účelem zajištění rozvoje součinnosti mezi těmito městy už v rané fázi příprav a posílení evropského rozměru kulturních programů EHMK.

k zapojení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

2.12 **zdůrazňuje**, že jeho zástupce v porotě musí být i nadále jedním ze zvolených členů Výboru, jak to bylo zvykem v minulosti, a za účelem usnadnění vnitřní koordinace žádá, aby tento zástupce byl jmenován raději na dva než na tři roky.

Doporučení 1

Článek 5(3)

<i>Text navrhovaný Komisí</i>	<i>Pozměňovací návrh VR</i>
Dva členy poroty jmenuje Evropský parlament, dva Rada, dva Komise a jednoho Výbor regionů.	Dva členy poroty jmenuje Evropský parlament, dva Rada, dva Komise a jednoho Výbor regionů.
Členy poroty jsou nezávislí odborníci, kteří nejsou ve střetu zájmů a mají významné zkušenosti a odbornou kvalifikaci v kulturní oblasti či v oblasti kulturního rozvoje měst nebo mají zkušenosti při organizování projektu Evropské hlavní město kultury.	Členy poroty jsou <u>čelné nezávislé osobnosti odborníci</u> , kteří nejsou ve střetu zájmů a mají významné zkušenosti a odbornou kvalifikaci v kulturní oblasti či v oblasti kulturního rozvoje měst nebo mají zkušenosti při organizování projektu Evropské hlavní město kultury.
Odchylně od prvního pododstavce jmenuje v prvním roce platnosti tohoto rozhodnutí dva odborníky Komise na jeden rok, dva Evropský parlament na dva roky, dva Rada na tři roky a jednoho Výbor regionů na tři roky.	Odchylně od prvního pododstavce jmenuje v prvním roce platnosti tohoto rozhodnutí dva ~~členy odborníky~~ Komise na jeden rok, dva Evropský parlament na dva roky, dva Rada na tři roky a jednoho Výbor regionů na <u>dva</u> ~~tr~~ roky.

2.13 **požaduje**, aby návrh rozhodnutí potvrdil roli Výboru regionů v monitorovacím výboru a aby tomuto výboru byla přidělena aktivní role při zajištění skutečnosti, že součinnost mezi kulturními programy vybraných měst se bude rozvíjet už v přípravné fázi programu;

Doporučení 2

Článek 9(2)

Text navrhovaný Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Nejpozději 24 měsíců před předpokládaným zahájením akce Komise svolá sedm odborníků nominovaných Evropským parlamentem, Radou, Komisí a orgány měst jmenovaných Evropskými hlavními městy kultury, jež jsou odpovědné za provádění programů.</p>	<p>Nejpozději 24 měsíců před předpokládaným zahájením akce Komise svolá sedm <u>členů odborníků</u> nominovaných Evropským parlamentem, Radou, Komisí, <u>Výborem regionů</u> a orgány měst jmenovaných Evropskými hlavními městy kultury, jež jsou odpovědné za provádění programů.</p>
<p>Od této fáze tvoří tito odborníci tzv. „monitorovací výbor“.</p>	<p>Od této fáze ~~tvoří~~ <u>budou</u> tito <u>členové</u> tvořit ~~odborníci~~ tzv. „monitorovací výbor“.</p>
<p>Setkají se za účelem hodnocení příprav akce, zejména pokud jde o evropskou přidanou hodnotu programů.</p>	<p>Setkají se za účelem hodnocení příprav akce, zejména pokud jde o evropskou přidanou hodnotu a <u>součinnost mezi programy těchto dvou měst.</u></p>

V Bruselu dne 17. listopadu 2005.

předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB